

Vraag en antwoord (Q&A) bijeenkomst volksvertegenwoordigers 11 maart 2020

Zon	Amsterdam kiest in haar RES-bod om 60% van de bedrijfsdaken op te voeren. Voor hoeveel % kiest de regio Noordoost Brabant?	Het voorstel in het concept-bod is in ieder geval 40% van het geschikt aantal grote daken benutten voor het opwekken van elektriciteit.
Opgave	RES-opgave is gebaseerd op huidig elektriciteitsgebruik. 80% daarvan heeft betrekking op zakelijk gebruik, waaronder de industrie. Maar de industrie heeft een eigen Klimaattafel. Dus dat hoeft toch niet dubbel? Welke bedrijven in Noordoost Brabant horen bij de industrie?	Er is een wijziging geweest in de reikwijdte van de klimaattafel elektriciteit. Inmiddels gaat deze over alle te verbruiken elektra inclusief de industrie. In onze regio is het elektriciteitsverbruik van woningen 2,9 PJ. Bedrijven en instellingen verbruiken 2,6 PJ. De Klimaattafel industrie richt zich vooral op warmte (niet op elektra) en gaat vooral over de grootschalige industrie. Daarvan hebben wij niet zoveel in onze regio.
Bedrijven	Als bedrijven 80% van de elektriciteit gebruiken, moeten ze dan niet meer hun verantwoordelijkheid nemen? Is daar niet meer te halen? Bijvoorbeeld daken beschikbaar stellen voor zonnepanelen? Ook kan er bespaard worden bij terrasverwarmers, open winkeldeuren, open koelvitrites, dag en nacht reclameverlichting enz. Er is geen enkele prikkel om te besparen.	Laten we vooral in deze tijd met elkaar de verantwoordelijkheid nemen. We hebben potentie in grootschalig zon-op-dak in de regio. Belangrijk is dat gemeenten daar lokaal het gesprek over voeren, met lokale bedrijvenverenigingen. Als we daar als regio iets in kunnen doen, dan horen we dat graag.
Bedrijven	Graag concreet: welke bedrijven in onze regio horen bij de grootschalige industrie. Is het alleen Heineken?	Dat hebben we nu niet in beeld.
Zon	Bij Uden ligt een proef met zonnepanelen op geluidsschermen. Schijnt goed te werken. Als we dat grootschalig gaan uitrollen, telt dat dan bij mobiliteit of bij gebouwde omgeving? Idem mbt zonnepanelen langs de spoorwegen, vaak op grond van ProRail.	Dat telt bij elektriciteit en dus bij de RES omdat al het verbruik en opwek van elektriciteit in de klimaattafel elektriciteit valt
RES algemeen	Wordt de RES nou ook een gemeenschappelijke regeling?	Dat is nu niet de insteek. Er zijn wel geluiden om dit te onderzoeken. Het is aan gemeente, Provincie, Waterschappen om hier voorkeur voor uit te spreken. Richting de RES 1.0 of daarna kan dit verder worden uitgewerkt.
RES algemeen	Zijn in dit bod van de RES alle klimaat tafels opgeteld in meegenomen, en zo niet hoe worden die energie opgaven dan nog 'opgelost' ? (Bv industrie, landbouw, etc)	Nee. De RES gaat over elektriciteit in alle sectoren + warmte in de gebouwde omgeving. De overige energieopgaven worden aan de andere klimaattafels opgepakt. We hebben in de elektriciteitsvraag nu gekeken naar elektrificering van mobiliteit en warmte in de gebouwde omgeving. Dat zijn de ontwikkelingen die we hebben meegenomen. Er staat in de leidende principes ook een adaptieve benadering. Dus op het moment dat we met elkaar verzinnen dat we het anders moeten gaan doen. Dan is er een verandering en moeten we daarop reageren.

RES algemeen	Hoe concreet en specifiek komt de RES naar de raden, qua opgave en incl kaderstellingen afwegingskaders etc?	De RES gaat compleet naar de raden in een document van 40 pagina's. De achtergronddocumenten, het afwegingskader als handvat hoort daarbij.
Opgave	Regionale opgave 2030. Hoe gaan we om met een ontoereikend electriciteitsnet. Dat zal in 2030 nog niet helemaal in orde zijn	Het is voor Enexis ook een transitie. Zij zijn nauw betrokken. Enexis benadrukt de concreetheid van de plannen. Hoe duidelijker het wordt, hoe eerder zij kunnen anticiperen met het net. Daarom is het belangrijk dat we in gesprek blijven met Enexis. En het is niet alleen een lokale discussie, juist ook regionaal.
Elektriciteit	Hoe worden pieken en dalen in vraag en aanbod afgevlakt. Zit dat in de RES?	In de uitwerking richting RES 1.0/2.0 e.v. worden dit soort vraagstukken steeds duidelijker. Er is aandacht voor, juist op regionale schaal maar hier krijgen we ook te maken met voortschrijdend inzicht.
RES algemeen	Vraag over de besluitvorming: conceptbod gaat ongewijzigd naar Den Haag. En eventuele amendementen en moties gaan mee. Maar maken geen onderdeel uit van het conceptbod.	Alle moties en dergelijke worden onderdeel van het concept bod RES welke richting Den Haag (PBL/NPRES) gaat. Voor Nationaal Programma RES (NPES) geeft dit alleen maar aan hoe betrokken de regio is. Voor 1 juni kunnen we dat namelijk niet meer verwerken. Het is voor ons input richting 1.0.
Presentatie	Wat is nu het nieuws vanavond? Oprechte vraag. Hebben we iets gemist in de presentatie? Wat is het voorlopig bod?	Vanavond gaat om de gelegenheid tot stellen van vragen aan ieder om duidelijkheid te krijgen. We hebben Raden afgelopen periode zo goed mogelijk geïnformeerd. Dus daarmee zijn er geen grote verrassingen als het goed is. In de colleges hebben we nu een concept-bod voorgelegd en in dat concept-bod hebben we heel concreet aangegeven dat we 1,5TWh elektriciteit op gaan wekken. Dat we 11% besparen op zowel elektriciteit als warmte. En dat we 0,3PJ warmte op gaan wekken. Dat staat gelijk aan 60.000 woningen die we gaan verduurzamen. Dus dat is de inhoud van het concept-bod. Dat is het nieuws van vandaag. Er staat nu ook de resultaatsverplichting per gemeente is en wat er in de pijplijn zit.
Lokaal	Wanneer horen we de lokale vertaling van het RES bod? We hebben in januari een bijeenkomst gehad. Is het dat? Of is er nog iets veranderd deze week. Want in januari was het dus nog niet 'afgetikt' door de colleges begrijpen we nu.	De lokale vertaling zit in het concept-bod. Dat ligt nu voor en dat zal nu ook meteen voorgelegd worden aan de Raden.
RES algemeen	Wanneer kunnen we de startnotitie herijken?	We zijn aan het kijken naar de RES-organisatie richting de RES 1.0 en verder. Dat gesprek vindt de komende periode in de stuurgroep plaats. Daar worden ook college en raden over geïnformeerd. We zijn nu niet voornemens om een nieuwe startnotitie op te stellen voor de volgende fase richting 1.0. De basis/kader en vertrekpunt richting RES 1.0 is de concept-RES.

RES algemeen	Is een speciale website over res nob een optie? Daarop verslag doen van besluitvorming in de regio en andere stappen en mogelijkheden	Het komt in Ibabs. Er komt een apart tablad. Daarin staat link www.resnob.nl waarin we concept-RES in een afgeslankte versie in een verhaal staat gepresenteerd. Dat is ook eentje die we verder willen gaan vullen. Daarnaast is er Energiewerkplaatsbrabant.nl . Dat is een platform wat de provincie heeft geïnitieerd en dat we voor onze regio vullen om info met stakeholders te delen. Daar zullen we ook meer aan nieuws en documenten gaan delen.
Zon	Volgens de PV branche wordt er in 2023 al 20 TWh op land met PV opgewekt. In 2025 gaan we alleen met zon al over de 35 TWh heen. Is de RES ambitie nu niet al achterhaald?	We weten niet waar deze gegevens vandaan komen en het zouden prognoses kunnen zijn. Tussen prognose, idee en wat er nog gerealiseerd gaat worden zit nog wel een verschil. Daarnaast gaat de totale energieopgave in Nederland ook verder dan enkel de klimaattafels van de RES.
Rendement	Met sde+ subsidie halen bedrijven 15 jaar lang 7 a 8 % rendement op hun investering. Kan dit ook een verdienmodel zijn voor gemeenten?	De vraag wat dit kan betekenen voor gemeenten is op dit moment nog niet geheel duidelijk. Een aantal gemeenten hebben hier al reeds onderzoek naar gedaan en een aantal zijn dit aan het opzetten. Deze resultaten zijn nog niet dusdanig eensluidend dat hier op regionaal niveau een lijn/advies over kan worden gegeven.
Eisen	De minimale eis van 40% op daken en 50% SDE wordt die een-op-een doorvertaald naar iedere gemeente ? Of op RES niveau geregeld ?	Ja. Er staat een tabel in de RES waarop te zien is dat de 40% ook is verdeeld naar de potentie per gemeente. De 50% SDE is ook gekoppeld per gemeente. We hebben per subsidie gekeken wat is waar geschikt op welke locatie en zo is dat in die tabel opgenomen. Dat noemen wij de pijplijn-projecten en daarmee de uitgangspunten voor elektriciteit.
Raden	Wat als een raad bij meerderheid het concept afwijst?	Dan zullen wij dit toevoegen aan concept-bod wat wij in Den Haag indienen. Wij zullen alle informatie doorgeven. Dat betekent alle instemmende besluiten maar ook de negatieve besluiten en reacties zullen we meesturen.
Raden	Hoe worden we op de hoogte gehouden van de besluitvorming in de diverse raden?	Wij monitoren de standpunten van de colleges, ook die in de gemeenteraden worden mee genomen. En uiteindelijk zullen wij eind mei alle besluiten ook melden aan de stuurgroep. Ook voor de conceptbrief voor het bod dat naar Den Haag gaat.

Inwoners	Hoeveel kost deze hele operatie en wat is de impact op de energierekening van burgers?	Dat weten we nu nog niet. En we hebben niet de illusie hebben dat we dat op korte termijn kunnen beantwoorden. Dat hangt natuurlijk ook heel erg af van de keuzes die gemaakt gaan worden binnen de energiemix. Het maakt heel veel uit of je gaat kiezen voor wind of zonnevelden. Dat zal uiteindelijk ook voor een groot gedeelte lokaal bepaald gaan worden.
Financiën	Naast het conceptaanbod, komt er mag ik aannemen ook een financiële paragraaf. Wat gaat het kosten per gemeente waar de subsidies te vinden.	In de concept-RES staat een financiële paragraaf waarin de bandbreedte wordt aangegeven van de maatschappelijke kosten ten aanzien van de investeringen in het netwerk. Er is een analyse gemaakt met welke andere maatschappelijke kosten we rekening moeten houden. Dit wordt richting RES 1.0 ev uitgewerkt. Aan het NPRES en de netbeheerder is gevraagd om ook beter inzichtelijk te maken hoe deze kosten worden gedekt en mogelijk worden verhaald op de maatschappij.
RES algemeen	Wat is de meerwaarde van de RES?	Op dit moment gaat de RES over afspraken maken over verdeling van de regionale opgave, kennisdeling en regionale afstemming met het Rijk en netbeheerder Enexis. Mogelijk dat we op termijn intensiever gaan samenwerken.
RES algemeen	Hoe en wanneer monitort het Planbureau voor de Leefomgeving na 1 juni 2020 de concept-Regionale Energiestrategieën?	NP RES heeft aangegeven dat ze in augustus met een eerste reactie komen. Dus dan weten we meer. En het is de vraag wat de effecten zijn van de corona maatregelen.
Participatie en communicatie	Participatie 50% lokaal eigendom, minimaal?	Ja, die nemen we over vanuit het klimaatakkoord. Dat is het voorstel in de concept RES. Dat is een uitdaging. Hoe we dat gaan doen weten we nog niet precies. Daar moeten we met elkaar over in gesprek. Dat gaan we ook uitwerken richting de RES 1.0.
RES algemeen	Krijgen we ook inzicht in andere klimaattafels bv dus landbouw, industrie	Binnen de RES niet. De RES beperkt zich tot de tafels Gebouwde Omgeving en Elektriciteit.
Participatie en communicatie	50% lokale participatie hoe wordt dan verdeling onder omwonenden geregeld?	Dit is op dit moment een lokaal vraagstuk.

Lokaal	In Cuijk zijn er 10 projecten die niet voldoen aan het gemeentelijke energiebeleid. Er zal een nieuw gemeentelijk energiebeleid vastgesteld moeten worden. Moeten we hierop wachten tot de RES doorgerekend is, en definitief vastgesteld is of kan de gemeente hiermee aan de slag?	Nee, de RES vraagt op dit moment om een lokale resultaatverplichting. Dus er hoeft niet gewacht te worden. Gewoon aan de slag. Sowieso, helemaal in het begin hebben we met die startnotitie in beeld gebracht wat de opgave is. En welke lokale doelstellingen liggen er momenteel. De lokale doelstellingen zijn groter. We doen dit niet voor het rijk. We doen dit voor onze regio, voor onze gemeente. Dus wachten is niet goed. Energiebeleid opstellen, hoe concreter dat energiebeleid ook is. Hoe beter wij het kunnen verwerken en hoe beter ons bod ook wordt.
Inwoners - ondernemers	Wanneer gaan we met inwoners en ondernemers aan de slag, met besparing kunnen we toch aan de slag, hadden we als bezig kunnen zijn?	Het realiseren van de besparingsdoelstelling (11% in 2030) in samenwerking met inwoners en ondernemers is een lokale opgave. Gemeenten kiezen hiervoor hun eigen tempo en aanpak.
Landschap	Hoe wordt een goede borging van het landschap geregeld? Is er niet eerst een visie nodig over wat waar mogelijk is?	Het borgen van wind en zon in het landschap is een lokale opgave. Vanuit de RES geven we een afwegingskader als handvat mee. Een van de pijlers hierin is landschap. Gemeenten kunnen dat meenemen in hun lokale afwegingen.
Trends	Welke trends zijn meegenomen zoals deelauto gebruik?	Zulke projecten zijn nog helemaal niet benoemd. We zitten nu nog op een abstracter niveau.
Besparing	Waarom niet nu al met besparing bezig?	Het realiseren van de besparingsdoelstelling (11% in 2030) in samenwerking met inwoners en ondernemers is een lokale opgave. Gemeenten kiezen hiervoor hun eigen tempo en aanpak.
Landschap	Ruimtelijk moet toch ook gebiedsgericht? Anders staan straks alle windmolens op de gemeentegrens?	Het borgen van wind en zon in het landschap is een lokale opgave. Vanuit de RES geven we een afwegingskader als handvat mee. Een van de pijlers hierin is landschap. Gemeenten kunnen dat meenemen in hun lokale afwegingen.
RES algemeen	Met de naderende besluitvorming mbt de RES laat de wetenschap van zich horen. Hoogleraar Energy Technologie David Smulders ziet liever een nationaal isolatie programma met langzamere uitfasering van gebruik aardgas. Door de snelheid waarmee de overheid de gebouwde omgeving van het gas wil afkoppelen en elektrificeren, neemt de CO2 uitstoot de komende jaren alleen maar toe. En dat was juist niet de bedoeling. Kunt u hierop reageren?	Er zijn heel veel wetenschappelijke inzichten. Soms spreken die elkaar ook tegen. We monitoren de RES elke twee jaar, dan houden we ook rekening met nieuwe ontwikkelingen. We kijken dan vooral naar ontwikkelingen die zichzelf bewezen hebben.

RES algemeen	Zijn er tav de concept RES nog problemen te verwachten. Bijvoorbeeld door de vorming van coalitie onderhandelingen Provincie? En zo ja welke?	Dit is het stelsel waain we werken met elkaar. Volgend jaar zijn er verkiezingen. Dat heeft invloed. Als het zometeen is vastgesteld dan is dit het RES bod. Als er dan weer andere inzichten zijn dan zal daarover gesproken worden.
Regionaal	Samenwerking met inrichting met buurgemeenten prima. Maar wat als die gemeente in een andere regio ligt. Bij welke regio komt dan se opbrengst?	Als dat voorkomt dan gaan we met elkaar in gesprek over hoe we dat het beste verdelen en verrekenen. Het is natuurlijk heel specifiek wat afhankelijk is van wie investeert, wie brengt de capaciteit en waar zet je het neer. Dat hangt van veel dingen af. Dus per casus in gesprek gaan.
RES algemeen	Hoe hard is de deadlinedatum van 2025 voor dit proces voor de vergunningen?	De einddatum van 1-1-2025 is bepaald om ons doel te halen, om in 2030 1,5 TWh duurzaam op te wekken in onze regio. Nadat vergunningen zijn verstrekt moet er nog veel gebeuren voordat grootschalige energieprojecten daadwerkelijk zijn gerealiseerd en aangesloten.
Besparing	Kunt u met voorbeelden aangeven hoe er aan 11 procent of meer % besparing gekomen kan worden? Er wordt nu een beeld geschetst dat 11% al heel hoog is en wij zouden graag nog veel hoger in willen zetten. Dit onder het motto: hoe meer we besparen, hoe minder we op te wekken hebben.	Voor besparing op elektriciteit kan gedacht worden aan LED-verlichting en energiezuinige apparaten. Ook kleinschalige zon-op-dak telt mee als besparing op het elektriciteitsgebruik. Warmte heeft de grootste potentie voor energiebesparing. Hier levert isolatie de grootste bijdrage.
Besparing	Dank voor uw beantwoording betreffende de 11% besparing. Ben nog niet overtuigd dat dit haalbaar is met zonnepanelen op huizen en zuinig met energie thuis. Dit met de motivatie omdat het verbruik van bedrijven wel mee telt, maar niet de besparing van bedrijven. Of is deze stelling onjuist?	Dat is onjuist. Ook bedrijven hebben een besparingsopgave. Wij hebben daar momenteel geen verdeling in gemaakt. Het gaat om de gebouwde omgeving en elektriciteit. Dus niet alleen woningen, maar ook de bedrijven.
Bedrijven	Indien een agrarisch ondernemer op zijn dak PV panelen legt. Voor wie telt dit mee, voor de RES of de landbouw doelstelling.	Voor de elektriciteitsopgave en dus voor de RES. Daar zit wel een rare splitsing op het moment dat het gebouw bij de gebouwde omgeving hoort en het productieproces bij landbouw. Die is lastig. Maar wat betreft elektriciteit telt ie gewoon mee voor het elektriciteitsverbruik en dus duurzame opwekking in de regio.
Wind	Van wie zijn de windmolens? Hoe lang gaan ze mee? Hoe zit het met onderhoud?	Van wie zijn de windmolens? Uitgangspunt is straks 50% lokale participatie, in ieder geval lokaal. Eigenaarschap zal per project verschillen. Dat hangt ook af van wie uiteindelijk de business case draait. Ze gaan in ieder geval +/- 20 jaar mee.

Verbruik - opwek	Zijn er actuele gegevens van verbruik en opwek om te zien of we onze doelstelling gaan halen?	Dat zou ons wel helpen. Er is de nationale klimaatmonitor. Die loopt wat dat betreft wat achter. De provincie werkt nu voor de vier regio's aan een monitor. Daar zijn verschillende partijen mee bezig. Is er op dit moment al een dashboard waarop u kunt zien waar we staan, nee nog niet.
Andere energievormen	In hoeverre krijgen (particuliere) warmtepompen en waterstof-productie een rol in het bod? Welke stimulans komt hierop?	Dat wordt lokaal bepaald via de Transitievisie Warmte van de gemeenten. Warmtepompen krijgen waarschijnlijk een belangrijke rol daar waar een warmtenet niet mogelijk is. Groene waterstof is een energiebron. Het is een energiedrager die moet worden gemaakt van duurzame elektriciteit die wordt opgewekt door windmolens of zonnepanelen. Stimulering hiervan is Rijksbeleid, bijvoorbeeld via (SDE-)subsidies
Warmte	Kan een hogere warmte-opbrengst de elektriciteits-opgave lager maken?	Ja, de 1,5 TWh (of 5,5 PJ) wordt ingevuld met duurzame energie: elektriciteit of warmte.
Andere energievormen	Welke ambitie zit er voor aquathermie in de RES?	We hebben in de RES een regionale structuur warmte. Dat is integraal onderdeel van de RES. Dat is ook een achtergronddocument bij de RES. Aquathermie als warmtebron is meegenomen. Rondom warmte hebben wij ons in de RES heel erg beperkt tot de bronnen en daarbij ook een werkwijze. Juist omdat gemeenten nu al bezig zijn met de transitievisie warmte. We weten dus de potentie van aquathermie. Het is nu aan gemeenten om lokaal of inderdaad gezamenlijk want het gaat natuurlijk ook al snel bovengemeentelijk om te kijken hoe we aquathermie gaan benutten.
Besparing	Waarom wordt gekozen voor 11% besparing en is dit percentage niet hoger/lager?	Hiervoor zijn experts ingehuurd en is gekeken wat realistisch is. Hierbij hebben we gekeken naar de Nationale energieverkenning en de besparingspotentie o.b.v. de energielabels van gebouwen. Dit tezamen leidt tot een gemiddelde van 11%.
RES algemeen	Waarom wordt niet gekozen om landbouw, mobiliteit of extra besparing mee te nemen in ons Res bod? Wat zijn de voor- en nadelen daarvan? Bijvoorbeeld: als er met meer elektrische auto's wordt gereden gaat de elektriciteitsvraag toch omhoog?	Dat zijn afwegingen die door de Stuurgroep zijn gemaakt. De Stuurgroep heeft besloten om mobiliteit binnen de gebouwde omgeving wel mee te nemen. Ook het elektriciteitsverbruik binnen de Landbouw valt onder de RES. Daarnaast hebben we rekening gehouden met een stijging van de vraag naar elektriciteit a.g.v. een toename van elektrisch rijden. De 11% besparing hebben we bepaald a.d.h.v. de Nationale energieverkenning (NEV) en de besparingspotentie o.b.v. de energielabels van gebouwen.
Opwek	Waarom is voor deze verdeelsleutel gekozen voor opwek? Wat voor andere verdelingen zijn er overwogen?	Dit is een besluit van de Stuurgroep. Een verdeling o.b.v. het huidige energieverbruik werd als de meest logische verdeelsleutel gezien.

Raden	Op welke wijze worden raadsleden in staat gesteld om hun controlerende taak uit te voeren in de RES?	Er zijn twee taken voor de Raad en dat is de kaderstellende taak en de controlerende taak. Wij hebben er voor gekozen om zowel de startnotitie, de concept RES en het definitieve bod (RES 1.0) voor te leggen aan de Raad. het voorleggen van de concept RES is niet verplicht en de meeste regio's kiezen hier niet voor. Op het moment dat we in die uitvoering zitten, dan is de controlerende taak van de Raad relevant waarbij de Raad dus moet zeggen of dat wat afgesproken is ook gerealiseerd is. Daarom dat de RES ook 2jaarlijks opnieuw wordt opgesteld en wordt aangeboden aan de raden.
Stuurgroep	Is het mogelijk om inzage te krijgen in de notulen van de stuurgroep? Zo nee, waarom niet en hoe wordt dan de controlerende taak van raadsleden gewaarborgd?	Het is aan wethouders om dat door te geleiden naar hun raden.
Concept bod	Wat kan een gemeenteraad doen als zij zaken wil wijzigen in het voorlopig bod?	Het concept-bod wordt voorgelegd aan alle raden. Elk raadslid kan in de vergadering in de eigen gemeente mee omgaan zoals zij wil. Dat kan oftewel zijn via een motie of amendement. Het concept-bod zoals het er nu is zal in deze vorm naar Den Haag gaan. Maar alle input die de Raden leveren zullen wij mee naar Den Haag sturen om duidelijk te maken hoe onze gemeenteraden hier tegenover staan.
Opgave	Wat voor invloed heeft het op de toekomstige opgave van een gemeente, bijvoorbeeld het resbod in 2025 of 2030, als een gemeente in de tussentijd een hoger percentage dan 11% weet te realiseren voor besparing? Dezelfde vraag ook maar dan voor wanneer een gemeente meer opwekt dan nu nodig is voor het huidige res bod.	We spreken nu met elkaar af dat we een resultaatsverplichting hebben. Iedere gemeente staat hiervoor aan de lat. Op het moment dat een gemeente meer opwekt of bespaart dan afgesproken, dan betekent dit niet dat niet dat andere gemeenten minder hoeven te doen.
Concept bod	Is bekend of er gemeenten zijn in onze res die van plan zijn het voorlopig bod af te wijzen?	Ne. We hebben geen enkel geluid in die richting gehoord.

https://channel.royalcast.com/meerijstad/#!/gemeentemeerijstad/20200311_1